

Enheten för EU:s inre marknad

Välj ett objekt.

2020-10-16 Dnr 2020/01045-2

Socialdepartementet

Remissyttrande över slutbetänkandet Grundpension - Några anslutande frågor SOU (2020:32)

(Ert dnr S2020/05113/SF)

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Bakgrunden till förslaget om grundersättning är EU-domstolens avgörande rörande garantipension som klassificerade denna förmån som en minimiförmån, *Zaniewicz-Dybeck* (C-189/16; EU:C:2017:946). Kollegiet instämmer i den bedömning som görs av utredningen om att det förefaller ovisst hur den nya förmånen skulle kunna komma att klassificeras av EU-domstolen om frågan blev föremål för prövning. Detta förhållande framhålls av utredningen, dels genom uttalandet om att EU-domstolens kategorisering av garantipensionen förefaller helt bygga på hur domstolen uppfattat vad regeringen anfört om förmånens syfte (avsnitt 6.1.5, s.148) och dels genom att det uttrycks som ovisst hur den nya förmånen skulle kunna komma att klassificeras av EU-domstolen (avsnitt 6.2, s.154).

Mot denna bakgrund uttrycker sig kollegiet tveksam till att de förslag som läggs fram som avser en förändring för att den aktuella förmånen i

form av garantiersättning inte ska anses utgöra en minimiförmån, uppnår det syfte att samspela med garantipensionen som uttrycktes i tilläggsdirektivet till utredningen.

Genom kollegiets uppdrag att värna den fria rörligheten på den inre marknaden där personrörligheten utgör en förutsättning, är vi särskilt måna om att de medborgare som skulle påverkas av förslaget om att hemlandstidsregeln slopas, erbjuds en så förutsebar situation som möjligt. Genom de särskilda förutsättningarna som ska uppfyllas för att träffas av bestämmelserna om tillgodoräknande av hemlandstid och genom att regelförändringen inte avser att påverka de som redan uppbär förmånerna på denna grund, bedöms förslagen i sig inte innebära någon oväntad ekonomisk omställning i förhållande till en planerad ålderdom.

I utredningens konsekvensbeskrivning av förslagen anges dock att förslaget att ta bort hemlandstidsreglerna är förenligt med bestämmelserna i förordning 883/2004 och i övrigt att samtliga förslag är förenliga med EU-rätten (avsnitt 8.6.2 s. 237). Kollegiet hade gärna sett att utredningen innehöll en mer ingående EU-rättslig analys av denna slutsats och av förslaget om bosättningsstid i ett tidigare hemland, i förhållande till förordningens artikel. 54 a) om förhindrande av sammanträffande av förmåner av samma slag om förmånen är en förmån vars storlek inte är beroende av försäkrings- eller bosättningsperiodens längd. Detta utifrån att Sverige har angivit sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning som en sådan förmån, i Bilaga IX till förordning 883/2004.

Ärendet har avgjorts av enhetschef Agnès Courades Allebeck och utredaren Charlotte von Mentzer, föredragande.